

Penitencia fi de sigle

ARXIU TEATRAL MILLÀ

Compra i venda de comèdies de totes menes

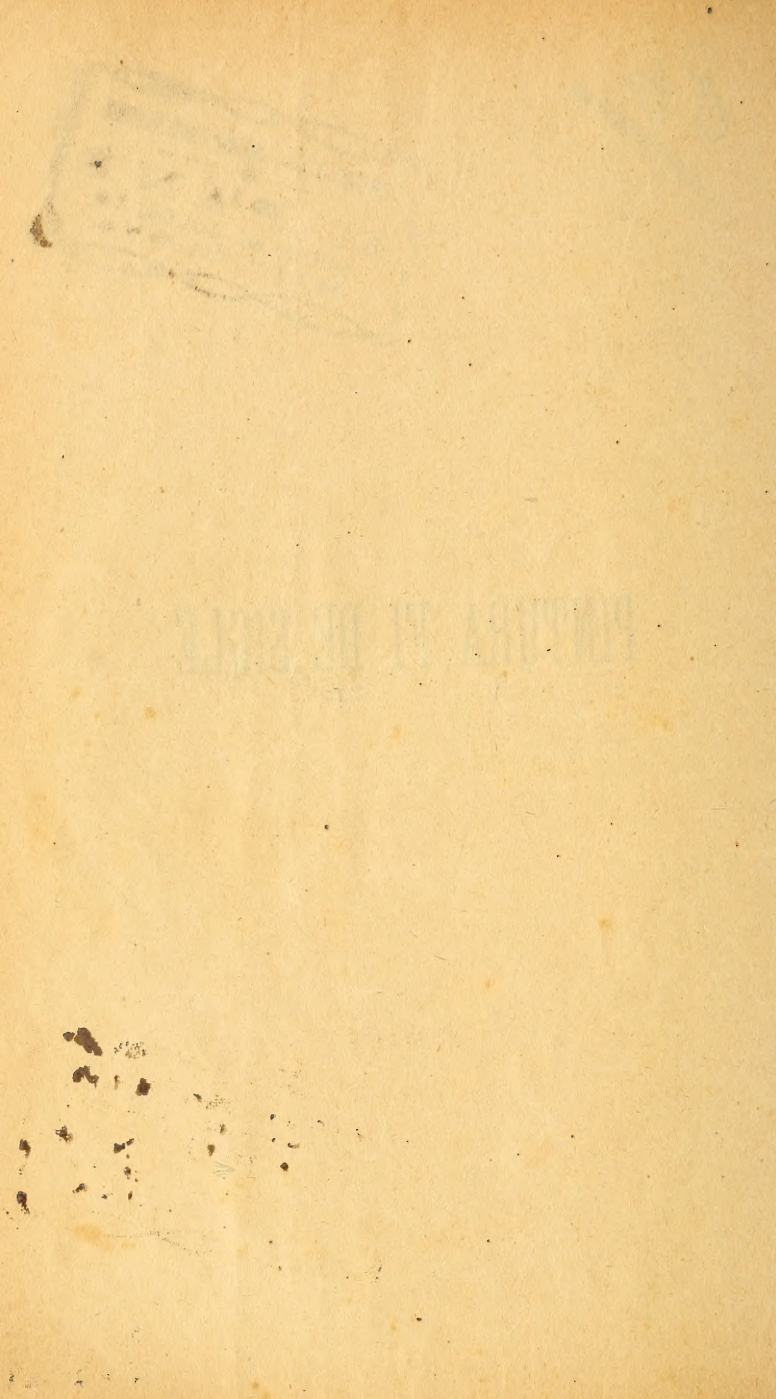
Carrer de Sant Pau, 21. - BARCELONA

Guasch

86

PINTURA FI DE SIGLE

Pintura fi de sigle

HUMORADA INVEROSSIMIL EN UN ACTE Y EN PROSA

ARREGLADA A LA ESCENA CATALANA

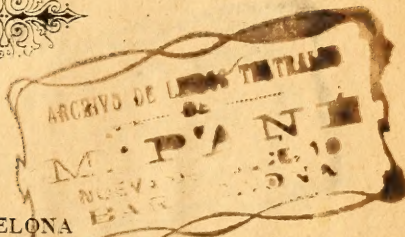
PER

A. Guasch Tombas

y

F. DALMASES GIL

Estrenada ab brillant exit en lo **Teatro Catalá** (Romea)
la nit del 24 d' Abril de 1893

BARCELONA

BIBLIOTECA DE «LO TEATRO REGIONAL»

CARRER DE LAS CABRAS, 13, SEGON

1893

Ningú podrà traduhir, representar, ni reimprimir aquesta humorada sens permís de sos autors.

Lo Sr. D. Joan Molas y Casas, director de la *Galeria* titulada **Propietats Dramàtiques y Líricas**, quals oficinas se troban en lo carrer del Hospital, números 12 y 14, segon pis, es l' ùnich encarregat d' aquesta obra, y ab ell deuran entendres totas las empresas de teatros y societats particulars que vulgan representarla.

Queda fet lo dipòsit que marca la ley.

REPARTIMENT

Personatjes

Actors

ELVIRA, esposa de. . .	D. ^a CARME PARREÑO
CARLOS, pintor. . .	D. HERMENEGILDO GOULA
D. JAUME CORRONS, propietari.	» JAUME CAPDEVILA

La acció á Barcelona y en nostres dias

668578

Digitized by the Internet Archive
in 2012 with funding from
University of North Carolina at Chapel Hill

ACTE ÚNICH

La escena representa un taller de pintor, en un quint pis del carrer d' en Mónach. Porta al fondo. A la esquerra, primer terme, una porta y á segón una finestra. Al fondo, á mà esquerra, una tauleta, demunt de la qual hi ha recado d' escriure, una paleta, dugas xicras ab pintura y pinzells. Tan a la vora de la conxa com siga possible: un *caballet* que sosté un quadro figurant un retrato, qual cap, qu' es de bulto, pot desapareixe per medi d' un *eje*, deixant quan convingui un espay buyt. Si 'l fondo d' aquest cuadro pot ser d' un tó clar, produhirà mes efecte. Enganxada sota 'l retrato deu haverhi una cortina qu' arrivi fins á terra, la qual servirà pera ocultar á Carlos, qui, darrera lo *caballet*, substituheix, quan s' indica, lo cap del retrato ab lo seu. A dreta, primer terme, una taula. En la paret del fondo, col·locadas, ab simetria, algunas armas, entre ellas una pistola, de la qual no pot prescindirse. Detrás del *caballet*, un biombo.

Nota important.—Las empresas teatrales y Societats recreativas que vulgan evitar-se la molestia de construir lo retrato avans descrit, poden dirigir-se á D. Benet Escaler, duenyo de «El Ingenio», Raurich, 6, qui 'ls hi llogará mediant una módica retribució.

ESCENA PRIMERA

ELVIRA, assentada prop de la taula: CARLOS, per la porta del fondo.

ELV.— (Aixecant-se al veure á Carlos.)

¡Gracias á Deu qu' ets aquí! ¿Qué tal: n' has trobat?...

CARL.—¡No n' hi ha de fets! Tots los meus amichs han tingut malalts y desgracias de familia.

ELV.—¿Y l' Albert?

CARL.—L' Albert m' ha tret de casa seva á caixas

destrempadas. Està ressentit ab mí perque vaig fer massa guapa á la seva sogra en aquell retrato que li vaig pintar.

ELV.—¿Per xó?...

CARL.—Per xó. . y perque encara no li he tornat los deu duros que vaig enmatllevarli la setmana passada.

ELV.—¿Y 'l senyor Matas?...

CARL.—Lo senyor Matas s' ha valgut de la contestació que donan sempre 'ls que no volen deixar quartos. M' ha dit que, com que m' aprecia molt, no volia deixarme ni una pesseta, perque perdria 'ls quatre rals y l' amich; ¡Elvira, lo deixar diners ja ha passat de moda!

ELV.—¿Cóm ho arreglém, donchs? L' amo de la casa ja no vol esperar més.

CARL.—Total li devèm tres trimestres.

ELV.—¿Te sembla poch?

CARL.—Nou mesos á sis duros... una miseria. ¡A Espanya no 's protegeix als artistes!

ELV.—¡Oh! y mira: lo senyor Corrons diu que si no 'l pagas nos embargará tots los mobles.

CARL.—¡Infamia incalificable! ¿Embargarme á mí; al inventor d' una novetat extraordinaria, sublime; al inventor de la pintura fi de sigle? la esculto-pintura! Los retratos ab cap de bulto... los retratos *ómnibus*, han sortit d' aquest cap.

(*Tocantse 'l seu.*)

Vols substituir la testa del teu pare ab la del teu óncle: descargolas la frontissa y fas lo cambi; res més senzill. Ab un sol quadro y set caps pots veure una cara diferente cada dia de la setmana, que riu ó plora segóns lo ressort que 's toca. ¡La ilusió es complerta! ¡Qu' es dols veure la venerable figura del teu pare qu' ha deixat d' existir, movent los ulls, fumatse un puro ó parlant si es necessari!

ELV.—Pero, Carlos, aquesta cara no fa pas tot lo que dius.

CARL.—Tens rahó; pero no importa. Jo hi donat la idea quan seré mort que 's cuydi un altre de perfeccionarla.

ELV.—Y mentrestant ¿qué fem?

CARL.—¡Un pensament! Si jo m' agenollava als peus del Sr. Corrons y li suplicava ab las llágrimas al ulls...

ELV.—Tot serà inútil; l' acabo de trobar á la escala

y m' ha dit qu' ab tu no hi vol mes tractes...
que vindrà quan siguis fora.

CARL.—(*Alarmantse.*) ¿Y tú, qué li has contestat?

ELV.—Que ab lo fi de que 't deixés quartos havias anat á Banyolas á veure á la teva padrina.

CARL.—¡Ell si que me la voldria fer veure! ¿Y no t' ha dit res mes?

ELV.—Si; que jo era massa maca per passar miseria.

CARL.—¡Bandido! No te 'l ereguis, Elvireta, que n' 't vol bè. (*Aquesta noticia m' ha pujat al cap!*) ¿Y qué mes?

ELV.—Que 'm vol fer una visita... probablement per pendre inventari dels mobles.

CARL.—¡Aprèta! Un' altra idea: Convè que 't fassi la visita, y lo demès corre del meu compte.

ELV.—¿Que 't proposas?

CARL.—Se tracta de castigar á n' aquest vellot y de sortir del apuro.

ELV.—¿De quina manera?

CARL.—Deixant que 'l Sr. Corrons te fassi l' amor.

ELV.—¡Carlos!..

CARL.—No tinguis por, jo ho presenciare. *Nada, nada*, ja pots cridar-lo. Ara 'l que veurá la padrina será ell.

ELV.—Desprecial.

CARL.—No pot ser; aquest pillo volia arrasar lo meu campament. Organisém lo plan de campanya. Tu ara cridas á don Jaume, y un cop tinguém l' enemich á la plassa serém los amos de la situació. ¡Apa, apa! (*Acompanyant á Elvira á la finestra.*) Miratel: está posant bessas als coloms. Fòrsa mimo ¿eh?

ELV.—Don Jaume... don Jaume... (*Ab tu ma li indica que baixi.*)

CARL.—(*A un costat de la finestra.*) ¿Què diu?

ELV.—Que baixa desseguida. (*S' en van tots dos á la porta del fondo y escoltan.*)

CARL.—Ja 'l sento. Ara veurás lo recibiment que li faig.

(*Campaneta.*)

ELV.—¿Y si dem un escándol?

CARL.—Cuyta ves á obrir. Jo m' amagaré detrás del *caballet*. (*Elvira s' en va; Carlos la detura.*) Serenitat, aplom, y sobre tot molta passió y molt mimo. Si desempenyas ab acert lo teu paper, estém salvats. (*Campaneta.*) ¡Cuyta, que porta pressa!

ELV.—Amàgat. (*Carlos s' amaga darrera 'l caballet.*)
¡Ja vá!

CARL.—(*Aixecant la cortina qu' està enganxada al
caballet y treyent lo cap.*) (Entri; senyor Cor-
rons, entri; no fassi compliments.)

ESCENA II

Dits, Sr. CORRONS tot afeytat de cara, ab casquet, lentes y
sabattillas, entra gronxant lo cos.

ELV.—Dispénsim si hĩ tingut l' atreviment de eri-
darlo.

COR.—Vol callar, tontota. En los deu anys que soch
amo d' aquesta casa m' han eridat al menòs
cent senyoras ab la mateixa dolsura que vos-
té. Hi sigut sempre tan servicial.

ELV.—Gracias. Pero per mi ha hagut de abandonar
los seus colomets... una persona d' una posi-
ció tan elevada.

COR.—Es cert, he hagut de baixar del colomar; pero
ho he fet ab gust, tractantse d' una colometa
que sab dir: Don Jaume... don Jaume, (*Estra-
jent la veu d' Elvira.*) ab un accent tan melo-
diós que 't fá endormiscar lo cor ¡Ay! (*Sus-
pirant.*)

CARL.—(¡Ay, murri!)

COR.—Pero, no obstant, no será de mes que tanqui
aquella finestra; no fos cas que 'm veyés aquí
la dona, y com que á n' ella no li agrada que
'l cor se m' endormisqui... (*Elvira tanca la
finestra.*) Aixís, aixís, ocultemnos á las mira-
das d' aquesta pantera.

ELV.—M' estranyan las sevas paraulas.

COR.—¡Ay, filla, la meva senyora té unas ungles
com ganivets! Es la única herencia que li va
deixar la meva sogra. No puch mirarme á
cap dona sense rebre una esgarrapada de la
Tuyas. Com qu' hi sigut tan *corrido*, la tinch
escamada. Ja se 'm coneix, ja, qu' hi sigut dels
del Gavilán, d' aquells del *trueno*, d' aquells
qu' ab una mirada inflamatoria deixavam los
cors inservibles. ¡Y que'n feyam patir de donas!
Qui mes qui menos s' havia fet un coixí ab
cabell de las sevas xicotas. Miri, la trena

que t'è per mostra aquella pentinadora del carrer d' en Llástichs, era meua; es dir: de la primera dona que va patir de la caixa per mi.

ELV.—Ja 's coneix que ha sigut un conquistador.

COR.—No vull alabàrmen; pero la mateixa Tuyas, ab la voluntat que va posarme, se li vá infiltrar de tal modo l' amor al fetxé, que, si no m' hi caso á corre-cuyta, no li haurían valgut tots los metjes y medicinas del plá de Barcelona. ¡Créguim, Elvira, aquets ulls han fet moltes desgracias!

ELV.—Per xó es tant curt de vista.

COR.—Hi acabat los cohets dels ulls; pero 'l meu cor es encare un fogó de planxadora d'aquells qu' escalfan sis planxas á la vegada. Lo meu cor gira-volta, com quan era jove, per las interioritats del pit, y al presentarsem al devant una barbiana de mirada temptadora, me diu: ¡Arriba, arriba, Jaume, doblega 'ls genolls (S' agenolla.) y llena 'l teu sombrero... ó casquet (*Treyentse 'l casquet.*) als seus peus, porque se 'l menji á petons.

(*Li tira 'l casquet als peus.*)

CARL.—(¡Animal)

COR.—¿Que deya alguna cosa?

ELV.—No senyor...

(*Indica ab senyas á Carlos, que calli.*)

COR.—M' havia semblat que m' anomenava...
(*Reparant en lo quadro y acostantshi. Carlos amaga 'l cap.*)

¡Hola, hola!... ¿A qui representa aquest quadro tan bonich? ¿Es la seva tia?

COR.—No senyor, es un home... lo meu oncle.

ELV.—Es veritat, no m'hi havia fixat bè; es un home. Tinch la vista tan dolenta... De segur que no deu ser feta del seu marit aquesta pintura escultural, porque en Carlos en treyntlo de las regadoras y gábias de llo no sab qué 's pesca.—Y bè, digui, digui, filla: ¿per qué m' ha cridat? ¿Ha sigut pera satisferme 'ls lloquers?

ELV.—¡Ay, don Jaume, soch molt desgraciada!

(*Somicant.*)

CARL.—(Ap. á Elvira.) ¡Ara va bè!

COR.—Vamos, vamos, digui sense reparo, lo que se li ofereix.

ELV.—(*Suspirant.*) ¡No goso!

COR.—(¡Entesos! Aquesta noya vol que li perdoni

'ls tres tímestres.) Parli, dona.

ELV.—Li suplico que no 'ns llensi al carrer... esperi qu' en Carlos pinti alguna cosa.

COR.—¿Que vol que pinti si no es la cigonya?... A mi ja fá nou mesos que me la está pintant! Desenganyis, ab aquest pinta-monas será sempre una desgraciada. A vosté li convindria, verbigracia, viure soleta en una torre de Sant Gervasi ó Vallcarca. Poch sab vosté, filla, lo deliciós qu' es aspirar lo suau perfúm de las flors, y, á la matinada, sentir lo ¡retitiu! del rossinyol.

(*Imita lo cant d' aquest aucell.*)

CARL.—(¡Y la morma qu' ara 't daría!)

CAR.—¿Qué li sembla?

ELV.—Es impossible.

COR.—Vamos, bojota... pensi que aqui te un home, que, si vosté li deya: Jaume, puji dalt de tot de la torre de la Catedral y tiris al carrer, ho faria... si sabia que vosté m' havia d' esperar abaix ab los brassos oberts.

ELV.—Gracias.

COR.—No hi ha de qué. (¡No costa res lo quedar com un home!) ¿Que no repara que vosté es massa hermosa pera viure en aquest sostre-mort?

ELV.—No 'm fassi riure, senyor Corrons.

COR.—¡Ay! no 'm digui aquest apellido tan pro-saich. Díguim... Nano patarrell.

ELV.—Es un nom ben capritxós.

COR.—Que ressona agradablement en los meus oidos. Aixís es com m' anomenava la primera dona que va ferme pessigollas al cor; aquella que li he dit que patia de la caixa.

ELV.—Don Jaume, no m' en parli més d' aquestas cosas. Jo no penso en res mes que 'n pagarli 'ls mesos atrassats.

COR.—Deixemho corre aixó, ó mellor encare: parlem-ne, pero esmorzant.

ELV.—¿Se proposa esmorzar ab mi?

COR.—Sí, filla, farem un llauger *piscotabis*, ab pernil, llangonissa, garnatxa y xampany. Menjant y bebent arreglarém millor los nostres assumptos. (*S' acosta á Elvira.*)

CARL.—(¡Quíbas ganas tinch d' ensorrarli una costella!)

(*Fu soroll.*)

COR.—(*Estratat.*) ¿Qu' es aixó? ¿No hi ha pas algú per aquí?

ELV.—No, senyor, no; l'hi asseguro... Lo vent que haurá fet batre alguna porta...

COR.—M' en hi emportat un bon susto. Me creya qu' havia arribat lo seu marit.

ELV.—No 'n tingui por d' ell: ha anat á Tarragona.

COR.—¿Cóm? Avants m' havia dit á Banyolas per veure á la padrina.

ELV.—(*Confosa.*) (¿Qué li dich ara?) Bé, si... pero primerament ha tingut d' arribarse á Tarragona, perque un amich li deixés los quartos per anar á Banyolas.

COR.—Cóm que soch un xich dur d' orella, ho dech haver entès malament. *Bueno*, no 'n parlém mes d' aixó. Ara m' en baixo al meu pis per agafar lo necessari y ab un salt torno á ser aquí.

ELV.—Hasta luego.

COR.—(¿Aixó es peix al cove!) (*Anantsen.*)

CARL.—(¿Aquí t' espero!)

ELV.—(*Baix á Carlos.*) ¿Vols fer lo favor de caillar!

COR.—(*Tornant.*) No bacallá... llangonissa li he dit. Ja ho sab, Elvira, aquest cor enjugassat es per vosté. ¿Adeu, sirena encarmel-lada, me renga del meu cor, adeu, adeu!

CARL.—(¿*Alante*, si t' en vas!)

COR.—¿Me sembla que tinch vint anys!

(*S' en-ra gronxant lo cos.*)

ESCENA III

ELVIRA; CARLOS que surt del seu amagatall.

CARL.—Aixó marxa perfectament.

ELV.—Lo que es per mi no li tornaria á obrir la porta.

CARL.—Jo tampoch, si no hagués parlat d' esmorzar.

ELV.—No poguent menjar tú tant se m' endona.

CARL.—¿Cóm s' entén? Un convidat en porta un altre.

ELV.—Pero ¿cóm?

CARL.—Tú 'm convidas, y llestos. Jo m' amagarè...

ELV.—Si estessis ben quiet ja 't faria passar alguna cosa; pero farás soroll, enrahonarás com avants, y descobrirás lo pastel.

CARL.—Nò tingas por, es bastant dur d'orella.

ELV.—Procúra no treure massa 'l cap per sota la cortina.

CARL.—¡Cá barret! No hi vull tornar á agenollarme allí darrera. Tinch los ossos dels genolls massa delicats.

ELV.—Donchs, ¿cóm s' arregla?

CARL.—Lo meu invent me proporciona lo medi d' esmorzar ab tota comoditat. Pássea darrera 'l caballet.

ELV.—¿Qué vols fer? (*Passunthi.*)

CARL.—(*Fa desaparèixer la careta del quadro.*) Treu lo cap per aquest forat. (*Elvira treu lo cap per l' espaybuyt del quadro.*) Y ara, tó un terrosset de sucre que 'm va sobrar del café d'ahir vespre, perque quan esmorzis t' enrecordis d' aquest pobre que te gana. (*L' hi posa á la boca.*)

ELV.—(*Sortint.*) ¡Calla! Me sembla que ja puja 'l vell. ¡Amága!

CARL.—Y tu continua fent lo paperot.

ELV.—Ja qu' això té de salvarnos...

CARL.—(*Treient lo cap pel forat del quadro.*) ¡Veta qu' la cabeça parlante!

(*Campaneta.*)

ELV.—Silenci ¿eh? Estigas quiet... inmóvil com una estàtua. (*S' en va á obrir y entra desseguida ab lo Sr. Corrons que porta un cistell ab cuberts y l' esmorzar; tot tapat ab un toballó.*)

ESCENA IV

ELVIRA, CARLOS, SR. CORRONS

ELV.—¿No s' ha trencat pas res?

COR.—No, gracias. L' escala es dreta; pero lo menjar está intacte.

ELV.—(*Ajudant al Sr. Corrons á posar lo toballó sobre la taula y treient lo menjar del cistell.*)

¿Pero, home, per qué ho ha portat vosté mateix tot aixó?

COR.—Es necessari que en tota la casa no s' en enteri ningú. Ja li he dit que la meua dona es una fiera y com está enamorada de mi, seria capàs de qualsevol disbarat si s' adonava d'

aquesta aventureta. Ademès; los llogaters si ho sabian, me perdrian lo respecte. Ja veu vosté que la primera condició d' un propietari es ser respectat per los seus...

CAR.—(Victimas)

COR.—¿Eh?

ELV.—Res; no he dit pas res.

COR.—M' havia semblat sentir... Com que soch un xich sort... Donchs, si tità meva. (*Ab mimo exagerat y ridicul.*) volia dirte que també m' hi portat jo mateix lo cistell, per que l' amor s' endolceix ab lo misteri.

(*Va per tocarli la cara*)

ELV.—(*Apartantse.*) Acabem de parar la taula.

COR.—Espero qu' aquestas quatre frioleras, qu' hi pres del rebost aprofitant un descuyt de la cuynera, serán del seu agrado.

(*Posantho sobre la taula*)

Hi ha llangonissa, olivas...

ELV.—¿Qué ha portat aqui, blat de moro? ¿Qué 's pensa que soch una gallina?

COR.—(*Mirantsho molt d' aprop.*) ¡Oh! Y té rahó. Havia cregut agafar grans de magrana. Com soch tan curt de vista.

CAR.—(Vell, lleig, sort y curt de vista.)

COR.—¿Eh?

ELV.—No... que ja podem comensar á menjar.

COR.—¡Ah! si.

ELV.—(*Acostantse al caballet.*) Calla; y fes be'l paperot. (*A Corrons.*) Ajúdim á portar la taula.

COR.—Ab molt gust, pitereta de la meva ànima.

(*Agafan la taula entre tots dos y la posan devant del caballet, per ahont treu lo cap en Carlos.*) Quant de temps feya que lo meu cor patia, desitjant una ocasió com aquesta de poguer passar solets una estoneta.... ¡Ah!...

(*Suspirant ab forsa.*)

ELV.—Moltas gracias.

COR.—Elvira, Elvireta, un petit consol per aquest patir; una goteta de xarop per aquest vas de fel que m' ha fet criar aqui dintre lo pit.

ELV.—¿Qué diu?

COR.—Un petó... petit... no mes qu' un.

ELV.—¡Y ara! (*Apartantse.*)

COR.—Per Déu, Elvira, tingui compassió d' aquest propietari del carrer d' en Mónach.

(*Elvira fuig y al passar per aprop del quadro ahont està amagat Carlos, aquest surt una mica y pego una bofetada al senyor Corrons, fentli saltar los lentes dintre un plat.*)

COR.—(*Portantse la mà á la cara.*) ¡Ay, ay!

ELV.—Ja, ja, ja. (*Rient.*)

COR.—(*Buscant los lentes per terra.*) Sab que té bona mà. Hasta m' ha fet saltar las ulleras.

ELV.—¿Que potser li he fet mal sense volguer? Veu, un' altra vegada no sigui atrevit.

(*Aquantantse lo riure.*)

COR.—¿Y 'ls lentes? (*Continua buscant; Elvira l' ajuda.*) Dech tenir la galta inflada.

ELV.—(*Tregent los lentes de dintre un plat.*) Mirissels, aquí son. Dintre d' un plat de crema.

COR.—¡Mare de Deu Santissima! (*Treu un mocador y comensa á netejarlos.*) Ara aquesta crema no 's podrà menjar.

ELV.—¡Bueno, bueno, seyemhi! ¡Ah! pero faltan los ballons. Esperis que vaig á buscarlos.

(*S' en va per la esquerra.*)

ESCENA V

CORRONS y CARLOS.

COR.—(*Ha acabat de llimpiar los lentes y se 'ls torna á posar. Posantse la mà á la cara*) Sembla impossible qu' aquellas mans tan petites puguin donar bofetadas tan grossas. Pero aixó va bè; es conquista feta. Me sembla que no més tinch vint anys. (*Va per fer una piruetta y cau á terra fent un crit y posantse la mà al costat.*) Ay, ay, ab aquest reuma ja no hi comptava. (*S' assenta prop de la taula.*) Preparemho tot bé. (*Mirant de molt aprop la taula.*) Me sembla que no hi falta res. (*Carlos allarga la mà y li estira la perruca.*) Vaja, estigui quieta, bromista. (*Tombantse y veient qu' Elvira no hi es.*) Calla, no es ella. Donchs, ¿cóm pot ser? (*Inspeccionant lo caballet.*) Hi deu haver algún filferro en aquest caballet.

ESCENA VI

Dits; y ELVIRA, que surt portant dos toballons.

ELV.—¿Qué tè; qué li ha passat?

COR.—(*Volguentse arreglar la perruca tirada endarrera que li deixa mitj cap destapat.*) Res, no ha sigut res.

ELV.—(*Adonantsen y rient.*) Ja, ja. ¡Quin cap: sembla un melò!

COR.—(*Vol arreglarse la perruca y se la posa al revés.*) ¿Dem principi á la funció, estrelleta?

ELV.—(*Aguantantse lo riure.*) Comensém donchs.
(*S' assentan tots dos l' un frente al altre, y entre ells apareix lo cap de Carlos.*)

COR.—(*Sercint á Elvira.*) Una mica de pernil.

ELV.—Gracias.

COR.—Una aleta d' aquest colom qu' hi fet volar tantas vegadas desde 'l meu colomar. (*S' aixeca per tallar. Carlos li dona un copet al cap. Lo Sr. Corrons mira cap al sostre*).

ELV.—¿Qué tè?

COR.—Haguera dit que m' havian tocat.

ELV.—L' hi haurá semblat... perque es es curt de vista.

COR.—(*Va per seure. Carlos li ha apartat la cadira y cau á terra.*) ¡Ay, ay!

ELV.—(*Ajudantlo á aixecar y aguantantse lo riure.*) ¿Qué fá, home? se fará mal.

COR.—(*Volguent somriure.*) No ho cregui, al contrari. Sinó que 'm semblava que tenia la cadira mes aprop. (*S' assenta, serveix vi á Elvira y s' en serveix.*) Bebém, bebém, qu' això alegre. A la salut dels clotets d' aqueixas galtas. (*Ben. Elvira, porta la copa als llabis y luego la dona á Carlos qui apura tot son contingut.*) Diguim paraulas de carinyo, que jo pateixo.

ELV.—Si no sé que dirli.

CARL.—(*Estrafent la veu d' Elvira.*) ¡Nano patarell!

COR.—Aqueixas paraulas mereixen un altra copeta de xaretlo. (Aixó va bé.) (*Sercint vi á Elvira. Mentrestant Carlos se li beu lo seu. Corrons va por beure y 's troba ab la copa buida.*) ¡Creya haverme posat vil

ELV.—L' hi haurá semblat. (*Carlos agafa un' ata de co.*

lòm que hi ha en lo plat del senyor Corrons y se la menja.

COR.—(*De cara al públich.*) Es estrany. (*Se tomba y va ab la forquilla y lo ganivet per tallar la carn que tenia al plat, y 's troba que no hi es.*) ¿Y lo que hi havia al plat? ¿Qué s' ha fet? (*Mira sota la taula.*)

ELV.—(*Rient*) Ja, ja, ja.

COR.—¡Ah! vamos; vosté s' ha menjat la meva part de colom. Era criat per mí,

ELV.—No... si jo...

COR.—No hi fa rés; ja 's comprén qu' es una broma. (*Se treu una capsa de rapé de la butxaca y s' en posa á la mà.*) Déixamhi pendre un polvo. ¿Qu' en vol vosté?

ELV.—Gracias.

(*Corrons pren un polvo y bufa lo resto del rapé que te á la mà cap al quadro.*)

CARL.—(*Estornudant.*) Etxém.

COR.—(*A Elvira.*) ¡Jesús!

ELV.—Gracias.

COR.—Un' altra copeta (*Li serreix el.*) Brindèm pels nostres amors. (*S' aixeca y aransa cap al prosceni.*)

ELV.—(*Dona la copa á beure á Carlos.*) ¡Al meu amor! (*Va al prosceni.*)

COR.—(*Mirant la copa d' ella buyda.*) (Crech que després d' aquets tragos ha arriuat lo moment de demostrarme expressiu.)

ELV.—¿Deya alguna cosa?

COR.—(*Suspirant ab forsa.*) ¡Aaah! ¡Elvira... Elvira... Elvira!...

ELV.—¿Qué potser se troba malament?

COR.—No... ¡ls meus sospirs tenen una causa mes fonda.

ELV.—¿Tal vegada es perque m' hi menjat la seva part de colom?

COR.—Es l' amor, que 'm dona dintre del cor uns sotrachs que sembla un carro quant passà per un camí sense engravar.

ELV.—¿L' amor?

COR.—(*Se treu los lentes.*) Mirim los ulls. ¿Que hi troba?

ELV.—Trenyinas.

COR.—¿No hi llegeix la forssa de la meua passió? ¿No l' ha vista en aquesta llangonissa y en aquet colomi qu' hi vingut á portarli?... ¿En aquet polvo de rapé qu' acabo d' oferirli?

ELV.—Senyor Corrons...

COR.—Ay, no. No 'm digui Corrons, que no te poesia. Busqui parauletas que fassin sentir; ensucradas y tendras.

ELV.—¿Be; pero, á qué ve tot aixó?

COR.—Aquell petonet... un sol...

ELV.—Vamos, no fém bromas.

COR.—(*Volguentli agafar la mà qu' ella aparta; pero arrivantli á tocar las puntas dels dits.*) ¡Quina finura; sembla de vellut!

ELV.—(*Fugint y senyalantli lo retrato.*) Respecti la venerable figura del meu oncle.

COR.—¡Ah! es un bon home. Ajudim, titona, á treure la taula; que li podré demanar permis ab tota llibertat. (*Apartan la taula y Corrons s' acosta al retrato.*) ¿No es cert, estimat oncle, que 'm permets qu' ábrassi á la teva neboda! (*Dona copets á las galas de Carlos.*) Vamos, donam lo teu consentiment. No fassis la cara seria: riu una miqueta, titó. (*Li passa lo dit pels llabris y Carlos l' hi agafa ab las dents.*) ¡Ay, ay, socorro! (*Cridant.*)

ELV.—¿Qué têt? ¿Qué li succeheix?

COR.—¿Qué no ho veu? Se m' emporta mitj dit d' una mossegada. ¡Y no deixa anar!

ELV.—¡Ah! vamos, ja sé lo que es. S' ha d' apretar un ressort y tot quedarà arreglat (*S' acosta al quadro y fa veure que toca un ressort.*)

COR.—Tóquili, tóquili 'l ressort! ¡Ay, ay, si encare apreta més!

ELV.—Vegi, es que m' hi equivocat. (*Fa veure que toca un altre ressort.*)

COR.—(*Corrons treu lo dit de la boca de Carlos y lo fica en la copa del vi.*) ¡Caramba, sab qu' aixó no ho entench!

ELV.—Es molt senzill. Lo retrato s'a ab mollas.

COR.—¡Ah! sí.

ELV.—Aquets caps tenen molt de mèrit. Poch s' en falta perque parlin. Miri. (*Fingeix que toca un ressort.*)

COR.—¿No hi ha pas perill?

ELV.—No tingui por. (*Carlos obra y tanca l'z ulls y fa ganyotas. Corrons s' hi acosta embadalit.*)

COR.—May m' hauria cregut que 's pogués inventar una màquina tan perfeccionada.

ELV.—(*Continuant la mateix.*) Miri, ara, miri, com treu la llengua.

(*Carlos treu la llengua.*)

COR.—La te molt bruta. L' hauria de purgar.

ELV.—Es assombrós.

COR.—Sembla impossible. (*Carlos treu lo bras per darrera 'l caballet y li pega una bofetada.*) ¡Cargol! se deu haver trencat una molla.

ELV.—Potser hi apretat massa sense volguer.

COR.—(*Posantse a mà a la cara.*) M' ha marejat tota la persona. No se m' olvidará pas may més aquest invent. Sento que l' ull se m' infla. (*Potser aquesta m' ha donat un altra bofetada.*)

ELV.—S' hi hauria de posar alguna cosa.

COR.—Me sembla que sí.

ELV.—Vaig á buscar árnica,

COR.—No 's molesti; no ho puch permetre. Ja hi arribaré jo mateix.

ELV.—Trobaré l' ampolla sobre 'l tocador.

COR.—Ja, ja... ¡Cargol! ¡Cargol!

ELV.—¿Què s' en sent?

COR.—(*Anantsen per l' esquerra.*) No gayre. L' ull cou una mica.

ELV.—Vagi aviat. L' árnica l' hi calmará.

ESCENA VII

ELVIRA y CARLOS

CARL.—(*Surt de darrera lo quadro y torna á colocar lo cap qu' hi havia avants.*) Ja era hora de que s' en anés aquesta mómia; perque la méva situació no podia ser més difícil.

ELV.—¿Y ara?

CARL.—Ara vé lo mes negre. M' en haig d' anar per tornar y sorpéndrel.

ELV.—Donchs ¿qué esperas?

CARL.—Es que penso que 't deixo sola ab ell.

ELV.—¿No has de tornar desseguida?

CARL.—Es vritat; pero... (*Se sent soroll á dintre.*)

ELV.—Mira que torna á entrar,

CARL.—Hasta luego. (*S' en va pe 'l fondo.*)

ESCENA VIII

CORRONS y ELVIRA

(Corrons entra ab un ull tapaty ensopega ab la cadira ahont hi ha lo cistell en que ha dut lo menjar, lo qual cau á terra.)

ELV.—¿Ja 's troba millor?

COR.—Si, es menos grave de lo que 'm creya. Y després veyent aquestos dos ulls que Déu li ha posat á la cara y que lluhén com lo fanal d' un carril en nit fosca, me sento millor.

ELV.—Está de desgracia.

COR.—¿Cóm de desgracia si la tinch á vostè devant? Lo que sento es portar un ull tapat, perque aixó no 'm deu afavorir gayre.

ELV.—Alcontrari; li escau d' alló més.

COR.—¿Vol dir?

ELV.—No veu qu' aixís se sembla més á Cupido.

COR.—*(Concensut.)* Té rahó que 'l pintan tapat d' ulls.

ELV.—Es clar, home.

COR.—*(Acostantse á Elvira.)* Ara ha arribat lo moment felís.

(Campaneta. Corrons queda sorprès.)

ELV.—(¡Ja era hora!)

COR.—¿Qui truca?

ELV.—Potser es la seva Tuyas. *(Tots dos escoltan.)*

CARL.—*(Desde dintre.)* Elvira, obra, soch jo.

ELV.—Es en Carlos.

COR.—¡Car... Car... Carlos! ¡Sant Ramón Nonat y Santa Rita, tingueu compassió de mi!

ELV.—¿Qué fem?

COR.—¿Hont me fico?

ELV.—Amaguis depressa.

COR.—¿Pero, ahont?

ELV.—*(Fentlo passar darrera lo caballet.)* Aquí.

COR.—*(Duptant.)* ¿Aquí?

ELV.—*(Fa desapareixe lo cap de relleu que hi havia en lo quadro.)* Destápis l' ull y fiqui lo cap en aquest forat; que com qu' en Carlos també es curt de vista no 'l veurá. *(Corrons hi fica lo cap baix deixant veure solsamént la perruca.)* No, més alt. *(Corrons aixeca massa 'l cap.)* Més baix. *(L' agafa pe'l nas y lo fa posar bé.)*

CARL.—*(Desde fora picant á la porta.)* ¿No obras?

ELV.—Ja vinch. (S' en va.)

COR.—Tot lo cos me fa mal. Sembla que tingui'l cap
à la forca. Ara arriba 'l marit y 'm trinxa.

ESCENA IX

Dits y CARLOS

CARL.—(*Entra fingintse enfadat y crida.*) ¿Què feyas
qu' has trigat tant á obrir?

ELV.—Dispénsam, m' havia adormit.

CARL.—Pero, 'm sembla que enrahonavas.

ELV.—Es que somniava alt.

CARL.—(*Ab veu terrible.*) ¡Elvira, Elvira! Mira que
no estich per bromas!

ELV.—Sosségat, home.

CARL.—Es que si tinguessis un avmant en feya micas
com caps d' agulla

COR.—(*Desde 'l quadro ab por.*) ¡Deu m' hagi ben
perdonat!

ELV.—No sé lo que tens. Fas por.

CARL.—Sí, puch estar per bromas. Aquell anglès qu'
era la meua única esperansa, ja no 'm com-
pra aquest retrato. Y, á tot aixó, 'l propietari
volguentnos treure al carrer perque li devem
la friolera de nou mesos. (*Agafant ab rabia l'
ampolla de sobre la taula.*) ¡Ara 'ttingués aquí
aquell vellot estúpit! (*Corrons va fent ganyo-
tas de por durant tota l' escena.*)

ELV.—Calma y conformitat; s' ha de patir en aquest
mon.

CARL.—Y pensar qu' aquest quadro, aquesta inven-
ció maravellosa, la *Pintura fi de sigle*, que fa-
ria la fortuna mèua y dels meus fills—si al-
gun dia'n tinch—haurá de ser venut als En-
cants per aquest brétol que 's vol cobrar los
lloguers! May, aixó may, aixó no pot ser. Pri-
mer esqueixo 'l quadro de dalt á baix. (*Agafa
un ganivet y acansa cap al caballet. Elvira li
detura 'l bras.*)

ELV.—No ho fassis.

CARL.—Tinch un'altra idea millor. Convertiré aquest
venerable retrato en una asquerosa caricatu-
ra. (*Lo Sr. Corrons ab la por ha tirat lo cap
endarrera y sols treu la punta del nas. Elvira*

l'hi estira y torna á posarli lo cap á puesto sense qu' en Cárlos s' en adoni.)

ELV.—¡Un cap tan bonich!

CARL.—*(Agafa un pinzeli y color, s' acosta á Corrons y li pinta un gran bigoti.)* Vaig á pintarli un bigoti, perilla y cellas d' erissó.

ELV.—Molt bé, gran artista.

CARL.—*(Allunyantse una mica del quadro y contemplant la seva obra.)* ¡Bravo! Ara li hem d' enrogir las galdas. Aixís, ajajá.

ELV.—Sembla un borratxo.

CARL.—Una mica á la punta del nas. Un nas incandescent.

ELV.—*(Rient.)* Está horrorós. Tan lleig com lo senyor Corrons.

CARL.—Tens rahó que se li sembla. Ara el faré servir de blanco. *(Agafa la pistola d' un trofeo de la paret y apunta 'l quadro.)* Veurás com l' encerto del bell mitj de la cara.

COR.—*(A Elv.)* (Diguili que no ho fassi.) *(Treu lo cap del forat y surt de darrera lo quadro eridant)* ¡No tiri; per Deu, no tiri!

CARL.—¿Cóm s' enten? ¿Qué hi feya vosté aquí?

COR.—M' hi passeijava. *(Agenollántseti als pens.)* ¡Perdó!

CARL.—¿Quí es aquest home?

COR.—*(Parlant ab dificultat per la por.)* Jaume Corrons, propietari d' aquesta casa.

CARL.—¿Qué hi ha vingut á fer á casa meua?

COR.—Venia á veure... que las vigas no fóssin corcadas y no s' ensorrés lo sostre.

CARL.—¡Jo sí que li ensorregaré la viga de la esquena! *(Ab ira exagerada y cómica)* Embustero! Tot ho comprench. ¡Miserables! Mentres jo, infel·lis y desprevingut, corria y suava per aquets mons de Deu, desempedrant carrers per trobar una pesseta allá ahont fós, escurant las butxacas dels amichs y coneguts, vosaltres, vils, ¡¡ah!! estoravau aquesta habitació ab lo meu honor y 'us hi passeijavau per sobre. ¡Dona infel·l, retirat, que ab tú ja ajustarém 'ls comptes!

ELV.—¡Misericordia!

CARL.—¡Vésten! *(Elvira s' en va.)*

ESCENA X

CARLOS y CORRONS

COR.—Estigui bó. (*Anantsen depressa.*)

CARL.—(*Aturant á Corróns.*) ¡Y tú, propietari asquerós é indigne, que no content ab volguerme treure perque 't dech tres miserables trimes-tres de lloguer, vens á seduhir á ma ignocènta esposa, preparat á morir á bastonadas com los gripaus! (*Aga fa un bastó.*)

COR.—¡Don Carlos, pietat per mi!

CARL.—Aixó no es un home ni un vell; es un mónstruo, una fiera...

COR.—Li juro que...

CARL.—No juris, seductor infame, y prega per la teva ánima envilida.

COR.—No eridi, que tothom s' en enterará.

CARL.—Y á mí que se m' en dona.

COR.—Ho sabrá la meva senyora, las criaturas, la portera y 'ls vehins.

CARL.—Tothom sabrá aixis hasta ahont arriba la seva ignominia.

COR.—Li prometo perdonarli tots los lloguers que 'm deu.

CARL.—¿De debó?

COR.—Li juro.

CARL.—Donchs firmi aquest paper.

COR.—¿Y aixó qu' es?

CARL.—Un recibo de nou mesos.

COR.—¿No més de nou?

CARL.—Per ara. (*Van tots dos á la taula y Corróns firma.*) Está be, ja s' en pot anar.

COR.—Fassi 'l favor de deixarme rentar la cara.

CARL.—Fassi 'l favor d' anar á mai á rentársela.
¡Alsa! (*Dona una patacada á Corróns que s' en va.*)

ESCENA ÚLTIMA

CARLOS y ELVIRA

CARL.—(*Cridant.*) ¡Elvira!

ELV.—(*Sortint*) ¿Y bé?

CARL.—(*Ensenyantli 'l rec bo.*) ¡Victoria en tota la línea!

ELV.—¡Bravo! Y m' en alegre de que s' hagi acabat aquest enredo que 'm pesava.

CARL.—Me fas felis dihentme que hasta com á broma t' era desagradable.
(*S' abrassan.*)

(*Al públich.*)

Se m' ha dit que la humorada
no més un objecte te,
«lo fer riure una estoneta»
y crech que ho hem lograt be.
Los dos autors del arreglo
demanau, si no 'ls sab mal,
un aplauso, no per ells,
sino per l' original.

FI

Obras dels mateixos autors

En col·laboració

Pintura fi de sigle.—Humorada inverossimil en un acte, 1 pesseta.

EN PREMPSA

Herencia de Sang.—Drama catalá en 3 actes y en prosa.

EN PREPARACIÓ

Dinamita.—Drama catalá, en 3 actes, y en vers.

De A. Guasch Tombas

Mitja figa, mitj rahim.—Colecció de bocetos agredolsos, en vers. (Agotada.)

De riallas...—Juguet cómic, en un acte, y en vers. (Agotada.)

Joseph Serra.—Juguet cómic, en un acte, y en prosa.

Perico.—Pasillo cómico-lirico, en un acto. (Música de D. Domingo Xofra.)

Morisc per una estona.—Humorada en un acte, y en prosa.

Lo seté, sant Matrimoni.—Monòlech en un acte, y en vers. (Agotada.)

Los que no pagan.—Humorada en un acte, y en prosa. (En col·laboració.)

¡Huye, que te pillan el toro!—Apropósito bufo, lirico y bailable, en un acto. (En col·laboració. Música del Mtre. Cotó.)

Viatjes d' una pussa.—Capritxo humorístic, filosòfic y satíric, en vers, y ab dibuixos de Renau. (2.ª edició.)

Barba-Roja.—Revista-paròdia del drama de D. Frederich Soler, que porta 'l mateix titol, ab caricaturas de Escaler.

Sant Jordi mata l' aranya.—Juguet cómic, en un acte, y en vers, escrit per aposta.

INEDITAS

Una causa criminal.—Comedia en tres actes, y en prosa. (En col·laboració.)

De F. Dalmases Gil

	Ptas.
<i>La Electricidad en la Antigüedad y en la Edad Media.</i> (Ensayo histórico).	0'50
<i>Patria y Unió.</i> (Discurs Catalanista.) Agotada.	
<i>Notas de un loco,</i> (2. ^a edición).	0'50
<i>El Socialismo en Barcelona.</i> (2. ^a edición).	0'50

UN LLIBRE ABSOLUTAMENT IN-
DISPENSABLE ALS AFICIONATS

Catàleg d'Obres Teatral Catalanes

**4.000 títols entre drames, comèdies, sainets, diàlegs,
monòlegs i sarsueles. Teatre d'infants i el més extens**

REPERTORI SENSE DONES

A cada obra es detalla el nombre de personatges, homes i dones; si està
escrita en vers o prosa; si és còmica o dramàtica

**Vegeu les seccions
que conté el Catàleg**

- Obres en dos, tres o més actes, amb una o més dones.
- Obres líriques en dos, tres o més actes, amb una o més dones.
- Obres en un acte, amb una o més dones.
- Obres líriques en un acte, amb una o més dones.
- Obres en dos, tres o més actes, sense dones.
- Obres líriques en dos, tres o més actes, sense dones.
- Obres en un acte, sense dones.
- Obres líriques en un acte, sense dones.
- Monòlegs per a home.
- Monòlegs per a dona.
- Teatre d'infants en un o més actes.
- Monòlegs per a nois.
- Monòlegs per a noies.

Un volum d'unes 150 pàgines, 2 pessetes

Els qui vulguin rebre'l per correu, hauran d'afegir 0'40 ptes, per al fran-
queig certificat

Llibreria i Arxiu Teatral Millà

Carrer de Sant Pau, 21

BARCELONA